

ความสุขที่ออกแบบได้(2)ของคนควนงู

โดยนายถาวร คงศรี

“การทำงานอย่าหยิบเอาความขาดแคลนเป็นข้ออ้าง จงทำงานท่ามกลางความขาดแคลนให้บรรลุผล ทำด้วยความเต็มใจและซื่อสัตย์”

ความสุขเริ่มต้นที่ตนเอง

สมศักดิ์ ทองใส ผู้ใหญ่บ้านนักพัฒนาแหลมทองคำปี 2550 และเป็นคนดีศรีเมืองลุงปี 2553 ปัจจุบันในพื้นที่เล็ก ๆ 4 ไร่ได้กลายเป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านควนงู ตำบลควนมะพร้าว อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ห่างจากตัวเมืองไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ 12 กิโลเมตร มีสภาพเป็นที่ราบลุ่มประมาณ 3,200 ไร่เป็นพื้นที่ทำนาอาชีพหลัก ทำสวนเลี้ยงสัตว์และเป็นที่อยู่อาศัยอีกประมาณ 2,676 ไร่ มีคลองลำเบ็ด เป็นคลองสาธารณะขนาดใหญ่ ขุดจากโครงการของชลประทานเพื่อใช้ในการเกษตรและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม และไม่ใช้คลองธรรมชาติไหลผ่านบ้านควนงูลงสู่ทะเล ที่เป็นทั้งปัญหาและโอกาส และกระทบต่อวิถีชีวิตของคนควนงูไม่เหมือนดังเช่นวันวานที่ผ่านมา แต่ชีวิตก็ยังคงดำเนินกันต่อไป

“ผู้ใหญ่สมศักดิ์ ทองใส เล่าให้ฟังในระยะเริ่มแรกตนเองไม่มีความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเลย ได้ยินเขาคุยกันในหน่วยงานราชการหลาย ๆ หน่วยงาน มักชอบพูดกัน แต่การทำอย่างนั้นไม่รู้ เพราะคนพูดไม่ได้ทำ ช่วงแรก ๆ ผู้ใหญ่คิดว่า การทำกิจกรรมหลาย ๆ อย่างที่มีความเกี่ยวกันนั้นต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก และมีความคิดว่าทำแล้วจะไม่ได้ผล จึงไม่กล้าเปลี่ยนแปลงพื้นที่ 4 ไร่ของตนเองที่มีอยู่”

ด้วยความมุ่งมั่นของผู้ใหญ่ที่มีอยู่เต็มเปี่ยม ที่อยากเรียนรู้ อยากทดลอง อยากทำ ได้เริ่มต้นจากการอ่านหนังสือบ้าง เปิดใจรับการเรียนรู้ ไปศึกษาดูงานในหลาย ๆ พื้นที่ สุดท้ายก็ยังขาดความมั่นใจเหมือนเดิม แต่ความตั้งใจไม่หยุดลงเพียงแค่นั้น ผู้ใหญ่สมศักดิ์ยังคงหาแนวทางเรียนรู้ต่อไป

แสงสว่างส่องนำทาง

การเรียนรู้ยังคงดำเนินต่อไปอย่างไม่ย่อท้อ จนกระทั่งวันหนึ่งที่ผู้ใหญ่สมศักดิ์ได้อ่านหนังสือแล้วพบกับพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตรัสว่า “ การทำงานอย่าหิบบเอาความขาดแคลนเป็นข้ออ้าง จงทำงานท่ามกลางความขาดแคลนให้บรรลุผล ทำด้วยความเต็มใจและซื่อสัตย์” ทำให้ผู้ใหญ่เกิดแรงบันดาลใจมีความเชื่อมั่นกับกระแสพระราชดำรัส ดังกล่าว จึงเริ่มต้นจากการเรียนรู้เรื่องราวของตัวเอง เรื่องของชุมชน ด้วยการเรียนรู้อดีต ศึกษาค้นหา ปัจจุบันอย่างจริงจัง

การเรียนรู้เรื่องราวของตนเอง เรื่องราวของชุมชน เรียนรู้อดีต ศึกษาปัจจุบัน เพื่อวางแผนอนาคต พบว่าปัจจัยที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรมได้อย่างชัดเจน ในบริบทของคนควนกุฎ พร้อมทั้งแนวทางในการดำเนินชีวิตที่เข้าใจง่ายแบบชาวบ้านทำได้ คือ “การทำให้ดู อยู่ให้เห็น” ซึ่งเป็นแบบที่เรียบง่าย แต่มีระบบอยู่ในตัวของมันเอง

“ผู้ใหญ่เล่าว่าเขาร่วมกันเก็บข้อมูลตัวเอง และข้อมูลชุมชนโดยการร่วมกันเก็บข้อมูลรายรับ รายจ่าย หนี้สิน คือการทำบัญชีครัวเรือนนั่นเอง แล้วนำมาร่วมกันวิเคราะห์ หาปัญหาสาเหตุของปัญหาร่วมกัน และร่วมกันหาแนวทางแก้ปัญหาอย่างจริงจัง โดยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาจับและทำงานอย่างเป็นขั้นตอน โดยการถอดความคิด หลักความพอประมาณ หลักความมีเหตุผล หลักภูมิคุ้มกันที่ดี นำมาปรับใช้ ความรู้จากการรวบรวมข้อมูลบัญชีครัวเรือนที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วจนได้ปัญหามาไปสู่การ ร่วมคิด ร่วมทำ กิจกรรมโครงการต่าง ๆ ไปสู่การแก้ไขกับพื้นที่เล็ก ๆ เพียง 4 ไร่”

ฝันที่เป็นจริง

ภาพความคิดกับจุดเริ่มต้นการเปลี่ยนแปลงได้จุดประกายขึ้นเมื่อทีมงานเพื่อน ๆ ซึ่งเป็น NGO โครงการตำบลบ้านดงเมืองสสส. (ภาคประชาสังคม) ได้เข้ามาหาในพื้นที่ ทำกิจกรรม จัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องของตัวเองและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ที่พื้นที่บ้านควนกฎ ทำให้ผู้ใหญ่มีความหวังมากขึ้นที่จะได้เห็นภาพความฝันเป็นจริงขึ้นมา ซึ่งเป็นสิ่งที่ได้เฝ้ารอคอยให้เกิดขึ้นมาโดยตลอด และในบัดนี้ได้เปรียบเสมือนเป็นผู้พลิกฟื้นผืนดิน ให้กับมามีชีวิตชีวา มีคุณค่ากลับมาอีกครั้ง

ปี 2547 ผู้ใหญ่ได้มีโอกาสเข้าอบรมและศึกษาดูงานกับพื้นที่ต่าง ๆ หลายพื้นที่ ที่มีการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จนมีความมั่นใจและเชื่อว่ากับพื้นที่ 4 ไร่ ที่มีอยู่ จะสามารถทำให้ครอบครัวและชุมชนมีความมั่นคงและมีความสุขได้ ผู้ใหญ่สมศักดิ์จึงตัดสินใจแปรสภาพพื้นที่เล็ก ๆ 4 ไร่ให้สอดคล้องเอื้อประโยชน์ต่อกัน ดังนี้

- ✚ ปรับเป็นพื้นที่นา 2 ไร่ ไว้ทำนาที่เพียงพอต่อการบริโภคในครัวเรือน
- ✚ ปรับเป็นบ่อเล็ก ๆ ขนาด 6x20 เมตร จำนวน 2 บ่อ
- ✚ โดยขอบ ๆ บ่อปลูกมะม่วง มะนาว มะพร้าว ไม้ และไม้ดอกหลายชนิด “ปลูกพืชหวังผล”
- ✚ ที่ขอบบ่อ ส่วนที่ว่าง ใช้ทำคอกเปิด ไก่ และคอกหมู ละคอกวัว
- ✚ ทำบ่อปลาพลาสติกและบ่อซีเมนต์เพิ่ม
- ✚ ทำโรงเรือนปุยหมักชีวภาพ
- ✚ ทำน้ำหมักชีวภาพ

ในการดำเนินการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ใหญ่บอกว่าหัวใจสำคัญ คือ การทำโรงปุยชีวภาพเพื่อนำไปใช้กับพืชผักที่ปลูก ซึ่งจะไม่มีการใช้สารเคมีใดๆ ทั้งสิ้น จะทำให้ได้ปุ๋ยเพียงพอสำหรับการนำไปใช้ในปลูกผักปลอดสารพิษและใส่พื้นที่นาข้าว 2 ไร่

ก้าวอย่างแห่งความสำเร็จ

การดำเนินงานมาได้ระยะหนึ่งที่เริ่มต้นจากความไม่มั่นใจในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง แต่เมื่อลงมือทำงานอย่างจริงจัง ไม่รอคอย ไม่เอาความขาดแคลนมาเป็นเงื่อนไข ก็ได้เห็นเห็นความเปลี่ยนแปลง และเห็นความเชื่อมโยงของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจลงไป

ความเปลี่ยนแปลงที่เห็นเป็นรูปธรรมที่จับต้องได้ และได้สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผู้ใหญ่และชุมชน ที่ร่วมมือร่วมใจกันด้วยดี ได้แก่

- โรงปุ๋ยชีวภาพที่เกิดจากมูลสัตว์ต่าง ๆ ที่เขาเลี้ยงไว้ แกลบ รำข้าว ที่เขาได้จากกลุ่มทำน่านำมาทำปุ๋ยแจกจ่ายกันไปใช้
- เป็ดที่เขาเลี้ยง 20 ตัวมีไข่เหลือกินและได้นำไปขายเป็นการเพิ่มรายได้
- ไก่บ้านที่เขาเลี้ยงลดรายจ่ายด้วยการกินหยวกกล้วยหมักผสมกับน้ำตาลแดง
- หมูหลุมที่เลี้ยงก็ผลิตปุ๋ยได้ใส่नाข้าวและต้นไม้ชอบบ่อ
- ยากำจัดศัตรูพืชไม่ต้องซื้อได้จากการหมักจากสมุนไพร

สิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏขึ้นทำให้เห็นถึงความเชื่อมโยงร้อยเป็นห่วงโซ่ทุกอย่าง และรายได้ก็เกิดจากความเชื่อมั่นและการลงมือทำอย่างจริงจัง จนทำให้ผู้ใหญ่สมศักดิ์เชื่อมั่นว่าแม้ พื้นที่เพียง 4 ไร่ ที่มีอยู่ สามารถสร้างคุณค่า สร้างความมั่นคงให้ครอบครัวและสามารถสร้างรายได้ พึ่งตนเองได้อย่างต่อเนื่องในที่สุด

ความมั่นใจเกินร้อย

ทุกวันนี้ผู้ใหญ่มีความเชื่อมั่นพูดเสียงดัง ฟังชัดในความถนัดที่เขาทำ ทำที่สุขุม เจียบขีริบแฝงด้วยสายตาทิ๋มแย้ม จริงจังมั่นใจกับสิ่งที่เขาทำ

เมื่อผลที่ได้รับเกินความคาดหมายกว่าที่คิดไว้ ความภูมิใจ ความมั่นใจ ได้เต็มเปี่ยมพร้อมที่จะแบ่งปันเรื่องราว และประสบการณ์ที่ทรงคุณค่านี้ให้กับผู้ที่สนใจต่อไปอย่างมีความสุข

ปัจจุบันมีคนมาทูลหลายตาเข้ามา เรียนรู้ดูงาน ทั้งนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ชุมชนที่หลากหลาย ทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด ทั้งหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน ตลอดจนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้คัดเลือกให้เป็นศูนย์เรียนรู้ ให้ลูกค้าได้มาศึกษาเรียนรู้แก้ปัญหาหนี้ ธ.ก.ส. กับพื้นที่หมู่ 15 บ้านควนกฎ ตำบลควนมะพร้าว อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

แนวทางการทำงานที่สัมฤทธิ์ผล

ผู้ใหญ่บอกเล่าทุกขณะดูงานเหมือนกับที่บอกเล่ากับทุก ๆ กลุ่มที่เข้ามาในพื้นที่ ว่า “เขาเริ่มต้นจากการเรียนรู้ตัวเอง เรียนรู้ชุมชนก่อน ด้วยการเก็บข้อมูล มาร่วมคิดร่วมวิเคราะห์ หาปัญหาสาเหตุแล้วร่วมกันคิดหาทางออก โดยการออกแบบแก้ปัญหตามบริบทพื้นที่ตัวเอง ส่วนกิจกรรมขึ้นอยู่กับชุมชนและความชอบของตัวเอง เมื่อชุมชนร่วมกันคิด ร่วมกันทำ มันก็เกิดสิ่งดี ๆ ตามมา ได้แก่ การรวมกลุ่มกันทำนาอินทรีย์ปลอดสารพิษไว้กินในครัวเรือนที่เหลือแปรรูปขายเป็นรายได้ในตลาดคนรักสุขภาพ ที่เรามีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกชุมชน การรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนปลูกพืชผักปลอดสารพิษไว้กินที่เหลือขายเป็นรายได้ ”

ผู้ใหญ่สมควรดี อธิบายถึงกระบวนการ วิธีการแก้ปัญหาในชุมชนบ้านควนกุฎให้ฟังอย่างละเอียดมีลำดับขั้นตอนที่ใคร ๆ ฟังแล้วนำไปทำและเผยแพร่ได้ไม่ยาก จากการเริ่มต้นด้วยความไม่มั่นใจในการทำเศรษฐกิจพอเพียง ต่อมาเขาทำงานมันใจและพึ่งตนเองได้ และได้พัฒนามาเป็นเกษตรอินทรีย์เป้าหมายสู่การทำเกษตรยั่งยืนหรือ การทำเกษตรอินทรีย์ในระบบเกษตรยั่งยืนเป็นคำโตภาษาของนักวิชาการ แต่ผู้ใหญ่สรุปให้ง่ายๆ ที่สุด คือ การทำเกษตรไม่ใช้สารเคมี ยาฆ่าแมลง ใช้อินทรีย์ร่อยเปอร์เซ็นต์ซึ่งผู้ใหญ่มองว่าปัญหาของการทำเกษตรที่มีพื้นที่น้อยๆ เหมือนพื้นที่บ้านควนกุฎ ที่เขาอยู่นั้น ปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยเพียงวิธีการใดวิธีการเดียว แต่ต้องทำทั้งชุมชน หรือนำเอามิติทางสังคมมาแก้ร่วมกันด้วย คือชวนคนทั้งชุมชนมาร่วมทำ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของคนทั้งชุมชน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน ให้ความรู้ ปรับทัศนคติ เพิ่มทักษะเพื่อเป้าหมายสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ไปสู่ความร่วมมืออย่างเป็นมิตรต่อกันและกัน เป้าหมายมุ่งสู่ชุมชนเกษตรยั่งยืน ผู้ใหญ่มีความเชื่อมั่นว่าการเป็นชุมชนที่พึ่งตนเองได้ในทุกด้านนั้น หัวใจการพัฒนา คือ ชุมชนจะต้องมีแผนพัฒนาชุมชน ที่มีกิจกรรมเป็นแนวทางแก้ปัญหาที่หลากหลายตามความต้องการของชุมชน

กลยุทธ์(ไม่)ลับกับความสำเร็จ

ที่บ้านควนกฎ ผู้ใหญ่บอกจุดเริ่มต้นตั้งจากการค้นหา เรียนรู้จนเกิดความเข้าใจ มั่นใจในระบบเศรษฐกิจพอเพียง การค้นหาเก็บข้อมูลครัวเรือนรายรับ รายจ่าย นำมาพูดคุยจนเห็นปัญหา คือหนี้สินครัวเรือน ดังนั้น เป้าหมายการแก้ปัญหาหนี้สินในระดับครัวเรือน ตลอดจนแก้ปัญหาอื่น ๆ โดยการเริ่มต้นด้วยการรวมกลุ่มมาพูดคุย มาเป็นแกนนำหรือคณะทำงานทำความเข้าใจเก็บข้อมูลของครัวเรือนมาวิเคราะห์จนพบปัญหา เพราะข้อมูลที่เก็บจะเป็นข้อมูลเป็นรายรับ รายจ่าย หนี้สินในการดำรงชีวิตด้วยการร่วมกันออกแบบการเก็บ ตลอดจนร่วมออกแบบเครื่องมือที่จะทำการสำรวจโดยการตั้งต้นจากการเรียนรู้การทำบัญชีครัวเรือน แล้วนำมาวิเคราะห์ให้เห็นถึงสาเหตุของการเป็นหนี้ การดำรงชีวิตแต่ละครัวเรือน จนครัวเรือนเกิดความอยากจะมีแนวทางในการจัดการปัญหานี้ก็ได้เชิญวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญมาช่วยกันวิเคราะห์เมื่อได้แนวทางแล้วผู้ใหญ่คืนข้อมูลให้ชุมชนโดยวิธีพูดคุยหอกระจายข่าว เสียงตามสายทุกวัน ถือเป็นกระบอกเสียงสำคัญที่มีอยู่ในชุมชน และการพูดเข้าหูทุกวันประชาชนก็จะรู้และเข้าใจตรงกัน นี่เป็นวิธีสื่อสารที่ถนัดหรือการคืนข้อมูลของผู้ใหญ่

การสร้างองค์ความรู้ชุมชน

หมู่บ้านผู้ใหญ่จัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในปัญหาที่เกิดขึ้นมาสู่การทำแผนชุมชนนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นแผนระดับครัวเรือนและระดับชุมชนโดยมีแผนกิจกรรมที่ครอบคลุมรองรับแก้ปัญหา ได้แก่

ด้านการลดรายจ่าย ในระดับครัวเรือน ต้องปลูกพืชผักสวนครัวรั้วกินได้ในครอบครัว เลี้ยงสัตว์ เช่น ไก่ เป็ด เพื่อการบริโภคไข่และเนื้อ เลี้ยงปลาในท่อซีเมนต์ไว้กินในครัวเรือน เลี้ยงหมูหลุมลดต้นทุนจากอาหารสำเร็จรูปโดยใช้เศษผักและหยวกกล้วยเสริม ลดต้นทุนในการเลี้ยง ใช้ปุ๋ยชีวภาพ ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นที่มี เช่น ได้ปุ๋ยจากคอกหมูหลุม และมูลสัตว์ที่เลี้ยง ได้แก่ มูลไก่ เป็ด วัว และหมูที่เลี้ยง

นอกจากนี้ผลิตเครื่องอุปโภคบริโภคเองไว้ใช้เอง เช่น น้ำยาล้างจาน แชมพู สบู่ ใช้สมุนไพรไล่แมลงลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ได้แก่ ลด ละ เลิกอบายมุข ใช้เงินในสิ่งที่จำเป็น เช่น กิจกรรมงานของเพื่อนบ้านมีการตั้งกลุ่มจิตอาสา ตัวอย่างกลุ่มแสงเทียน มาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตลอดจนรักษาสีของให้คงอยู่ในสภาพใช้การได้นาน ๆ

ด้านการเพิ่มรายได้ ผู้ใหญ่อธิบายถึงครัวเรือนจะมีการเพิ่มรายได้จากการปลูกพืชหมุนเวียน เช่นปลูกพืชระยะสั้น ผักสวนครัวที่เหลือกิน รวบรวมไปจำหน่ายในตลาดในชุมชน พัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่า ไข่ไก่ที่เหลือกินก็นำไปขายเป็นรายได้ ไข่เปิดทำไข่เค็มสมุนไพรสร้างมูลค่าเพิ่มรายได้ในครัวเรือน และใช้เวลาว่างประกอบอาชีพเสริมตลอดจนใช้ที่ดินทำการเกษตรให้คุ้มค่าได้แก่ รวบรวม คัดแยก รักษาพันธุ์ข้าวพื้นเมืองไว้ใช้ในฤดูกาลต่อไป ช่วยลดรายจ่ายค่าเมล็ดพันธุ์และขายเพิ่มรายได้

ด้านการออม ได้มีการวางแผนการใช้จ่ายและแผนการออกในระดับครัวเรือนด้วยกิจกรรม เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตของหมู่บ้าน เป็นการออมของตนเองและครอบครัวคนละ 30-2,000 บาท ทุกเดือนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 – ปัจจุบัน ซึ่งการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์นี้มีเป้าหมาย เพื่อการผลิตเป็นแหล่งเงินทุนให้สมาชิกและนำไปสู่การสร้างสวัสดิการให้คนในชุมชน ขยายเติบโตจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนมีกลุ่มจิตอาสาเกิดขึ้นหลาย ๆ กลุ่มคอยช่วยเหลือกันของคนในชุมชน

ด้านการดำรงชีวิต ที่มีการเอื้ออาทรช่วยเหลือแบ่งปันซึ่งกันและกัน ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีพ มีแผนครอบครัวและทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย ชุมชนมีความซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน ปฏิบัติตามหลักศาสนา สืบทอดประเพณีวัฒนธรรม ชุมชนมีการนิมนต์พระมาตักบาตรประจำทุกเดือนในหมู่บ้านและชุมชนมีกองทุนสวัสดิการชุมชนวันละบาทที่เป็นสวัสดิการของทุกคนในชุมชนในการจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกคนเกิด เจ็บ ตาย ดูแลผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ

ด้านอาชีพและภัยพิบัติ มีกลุ่มแสงเทียนซึ่งช่วยเหลือแบ่งปันทั้งแรงงาน สละเงินทอง และผลผลิต เช่น งานบุญหรืองานศพในชุมชน จนกลายเป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านควนกฎ หมู่ที่ 15 ตำบลควนมะพร้าว จังหวัดพัทลุง ในปัจจุบันที่มีผู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาดูงาน ของประชาชน และองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่สนใจ อย่างต่อเนื่อง

ความยั่งยืนที่สมบูรณ์แบบ

ระดับชุมชน มีการตั้งกลุ่มทำนาอินทรีย์ กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ กลุ่มเลี้ยงสัตว์เพื่อบริโภคในชุมชน กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ โรงสีชุมชน กลุ่มปศุสัตว์อินทรีย์ ตลอดจนมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นของตนเอง และแก้ไขปัญหาต้นทุนในการดำเนินอาชีพของสมาชิกในกลุ่ม และ กลุ่มกองทุนสวัสดิการชุมชน เพื่อให้ทุกคนมีสวัสดิการได้อย่างทั่วถึง

ระดับเครือข่ายองค์กร ผู้ใหญ่เป็นทำงานขับเคลื่อนชุมชนในระดับเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกที่มีกิจกรรมสม่ำเสมออย่างต่อเนื่อง ได้แก่ เป็นวิทยากรในศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านควนกฎ เป็นวิทยากรให้กับส่วนราชการ ชุมชนและเครือข่าย

รวมภาพกิจกรรมที่ดำเนินการในศูนย์เรียนรู้

การทำน้ำหมักชีวภาพใช้แทนยาฆ่าแมลง

ทำปุ๋ยหมักแห้งและน้ำใช้เองในกลุ่ม ไม่ใช้ปุ๋ยหรือสารเคมี ช่วยลดต้นทุนการผลิต

สูตรเพาะเลี้ยงขยายเชื้อจุลินทรีย์แบบแห้งกับการทำปุ๋ยแห้ง ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การเลี้ยงเปิดไข่ เพิ่มรายได้ในครัวเรือนขายทั้งไข่สด และแปรรูปเป็นไข่เค็มสมุนไพร

การเลี้ยงปลาดุกในวงซีเมนต์

ปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ เพิ่มรายได้ครัวเรือน

โรงสีชุมชน สร้างความเข้มแข็งให้ท้องถิ่น

ออกแบบความสุขด้วยตนเอง

“ การรวมกลุ่มดำเนินการกันหลาย ๆ กลุ่มนำมาสู่การสร้างครอบครัวในชุมชนที่อบอุ่น มีความใกล้ชิดสนิทสนม ในการทำกิจกรรมร่วมกันในพื้นที่ คนในชุมชนไม่ต้องละทิ้งถิ่นฐานเข้าเมืองหางานทำ แต่เป็นการผลิต สร้างกิจกรรมขึ้นในชุมชน ออกแบบได้โดยชุมชนเอง ”

ส่งต่อความสุขที่ยั่งยืน

จนในปัจจุบันชุมชนบ้านควนกุฎสามารถพึ่งตนเองได้ในเรื่องเงินทุน สร้างความอบอุ่นให้ครอบครัวได้อย่างแท้จริงและสร้างความเชื่อมั่นเป็นชุมชนต้นแบบตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่บุคคลทั่วไปได้ ด้วยผลงานและรางวัลการันตี ปี 2550 ผู้ใหญ่แหวนทองคำ ปี 2553 รางวัลคนดีศรีเมืองลุง รางวัลชนะเลิศระดับภาคโครงการชีววิถีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย รางวัลชมเชยโครงการประกวดผลงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง กองทัพบก รางวัลรองชนะเลิศระดับประเทศประกวดโครงการชีววิถีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และเข็มเชิดชูเกียรติจากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามกุฎราชกุมาร ในโครงการครอบครัวร่วมเย็น ในปี 2554

ดังนั้นการรวบรวมความคิดที่เป็นระบบ การรวมกลุ่มเกิดขึ้นจำนวนมาก การบริหารเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาที่ต่อเนื่อง สู่ความสุขของบ้านควนกุฎได้ ก็ล้วนมาจากการช่วยกันคิดออกแบบทั้งสิ้น

“การทำเกษตรไม่ใช่สารเคมี ยาฆ่าแมลง ใช้อินทรีย์ร่อยเปอร์เซ็นต์
ซึ่งผู้ใหญ่มองว่าปัญหาของการทำเกษตรที่มีพื้นที่น้อยๆ
เหมือนพื้นที่บ้านควนกุฎ ที่เขาอยู่นั้น
ปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยเพียงวิธีการใดวิธีการเดียว
แต่ต้องทำทั้งชุมชน หรือนำเอามิติทางสังคมมาแก้ร่วมกันด้วย”